

Przegląd ważniejszych wydarzeń¹ maj–czerwiec 2016

KRAJ

16–18.05. Jedno z najważniejszych dorocznych spotkań przedstawicieli branż gazowniczej, ciepłowniczej i energetycznej – GAZTERM 2016 odbyło się w Międzyzdrojach. Tegoroczny temat konferencji, odbywającej się już po raz dziewiętnasty, to bezpieczeństwo dostaw surowców energetycznych. Głównym partnerem była spółka PGNiG, a za jakość merytoryczną referatów odpowiadał Dolnośląski Instytut Studiów Energetycznych. Wkład organizacyjny włożyły też firmy: Tauron, Europol Gaz, PGE i Grupa Azoty. Geologów mogły zainteresować wystąpienia dotyczące podziemnych magazynów gazu, pozyskiwania metanu z pokładów węgla i perspektyw zagazowania węgla kamiennego w złożu.

18–20.05. Europejski Kongres Gospodarczy jest największą tego typu imprezą w centralnej Europie. Tradycyjnie odbywa się w Katowicach, a z racji lokalizacji wiele wystąpień jest poświęconych energetyce i górnictwu węgla kamiennego. W tym roku w „Spodku” pojawiło się ponad 8 tys. gości z krajów europejskich, a także z Azji i Afryki. Odbyło się ponad 120 debat z udziałem 700 prelegentów. Najważniejsza sesja, otwierająca obrady, nosiła tytuł „Energia, przemysł, klimat – horyzont 2030. Scenariusze dla świata i Europy”. W kolejnych dniach wiele uwagi poświęcono geopolityce w powiązaniu z bezpieczeństwem gospodarczym, digitalizacji gospodarki oraz młodym przedsiębiorcom.

31.05–3.06. Zakład Geologii Morza Instytutu Oceanografii Uniwersytetu Gdańskiego zorganizował w Jastrzębiej Górze konferencję naukową „Procesy geologiczne w strefie brzegowej morza – GEOST II”. Jest to kontynuacja spotkania poświęconego tej samej tematyce, które odbyło się w czerwcu 2013 r. Patronat nad konferencją objął rektor Uniwersytetu Gdańskiego prof. Bernard Lammek, marszałek woj. pomorskiego Mieczysław Struk oraz Komitet Badań Morza PAN i Stowarzyszenie Geomorfologów Polskich. Pracownicy Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego działali w Komitecie Naukowym, ponadto wygłosili kilka referatów.

1–3.06. W Poznaniu z inicjatywy Instytutu Geoekologii i Geoinformacji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Stowarzyszenia Geomorfologów Polskich oraz Katedry Geoinżynierii SGGW odbyła się konferencja „Geomorfologia stosowana – modelowanie i prognozowanie zmian środowiskowych”. Celem, drugiego już, ogólnopolskiego spotkania poświęconego tej tematyce było dokonanie przeglądu nowoczesnych metod modelowania procesów geomorfologicznych oraz prognozowania możliwości wystąpienia zjawisk ekstremalnych, a także wykorzystania tych

metod w ocenie ryzyka przyrodniczego w różnych skalach przestrzennych.

3–5.06. IX Konferencja Meteorytowa organizowana przez Polskie Towarzystwo Meteorytowe i Politechnikę Łódzką odbyła się w Łodzi. W programie, obok specjalistycznych referatów, były też warsztaty spektroskopii Ramana, podczas których prezentowano możliwości pomiarowe konfokalnego mikroskopu WITec alpha 300RSA. Uczestnicy spotkania wzięli udział w pokazach nieba obserwowanego przez teleskop Planetarium i Obserwatorium Astronomicznego im. Arego Sternfelda oraz prezentacji nowootwartego planetarium cyfrowego EC1. W czasie imprezy odbyła się również wycieczka po mieście zakończona w Muzeum Geologicznym Uniwersytetu Łódzkiego.

8–10.06. Po raz dwudziesty siódmy krakowska Akademia Górniczo-Hutnicza zorganizowała Międzynarodową Konferencję Naukowo-Techniczną „Drilling Oil & Gas”. Tegoroczna edycja była poświęcona kierunkom rozwoju przemysłu naftowo-gazowniczego, przede wszystkim w Polsce. W programie przewidziano wiele sesji: plenarną, specjalistyczne, posterowe oraz panel dyskusyjny. Obok technicznych zagadnień wiertniczych poruszano też tematy ogólne, takie jak wpływ eksploatacji ropy naftowej na środowisko i społeczności lokalne. Sporo uwagi poświęcono podziemnej sekwestracji CO₂ i geotermii HDR. Brakowało referatów na temat rozpoznania i eksploatacji węglowodorów niekonwencjonalnych w Polsce.

8–11.06. XXXVI Sympozjum Polarne „Progress in polar research – new experiences and challenges”, które odbyło się w Lublinie, miało w tym roku dodatkowy aspekt, upamiętniało bowiem 30-lecie wypraw badaczy z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej na Szpicbergen. Organizatorami spotkania byli: Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej UMCS, Klub Polarny Polskiego Towarzystwa Geograficznego, Polskie Towarzystwo Geograficzne Oddział Lubelski, Komitet Badań Polarnych PAN oraz Polskie Konsorcjum Polarne. Bogaty program czterodniowych obrad wypełniały referaty naukowe i popularno-naukowe, sesje posterowe i panele dyskusyjne. Na uwagę zasługiwało otwarte posiedzenie informacyjne Scientific Committee on Antarctic Research (SCAR) w znacznej mierze poświęcone zachęceniu młodych naukowców do udziału w badaniach polarnych.

13–15.06. Po raz siódmy Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego zorganizował warsztaty terenowe dla młodych hydrogeologów i hydrologów. Główną bazą imprezy był Sosnowiec, przewidziano też dwie wycieczki

¹ Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, ul. Rakowiecka 4, 00-975 Warszawa; mirosław.rutkowski@pgi.gov.pl.

terenowe – do zbiorników wodnych w Goczałkowicach i Kuźnicy Warężyńskiej. Trzy dni poświęcono na zajęcia wprowadzające z zakresu modelowania za pomocą pro-

gramów MIKE 11 i AutoCad 2016. Podczas imprezy odbyły się również sesje referatowe i posterowe poświęcone nowym metodom badawczym w hydrogeologii i hydrologii.

ŚWIAT

18–19.05. W Akwizgranie odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona górnictwu w Europie – AIMS 2016. Ten wydawałoby się historyczny temat (przynajmniej dla większości krajów naszego kontynentu) przedstawił Instytut Inżynierii Surowców Mineralnych Uniwersytetu w Akwizgranie. Jak twierdzą organizatorzy, kilkusetletnie doświadczenie potężnego niegdyś sektora europejskiej gospodarki może ułatwić eksploratorom działającym w innych częściach świata rozwiązywanie konfliktów społecznych i środowiskowych, immanentnie związanych z branżą. AIMS 2016 jest pierwszym wydarzeniem tego typu, ale jak zapewniają organizatorzy spotkania będą się odbywać co roku.

29.05–3.06. PETER 2016 to akronim jedenastej międzynarodowej konferencji poświęconej fizyce fal uderzeniowych (Shock Wave Physics), która odbyła się w Saint-Malo (Francja). Ten dosyć hermetyczny dział fizyki, zajmujący zachowaniem ciał stałych i cieczy w warunkach ekstremalnych ciśnień i temperatur, może zainteresować geofizyków i wielu geologów. Wśród referatów wymienionych w programie można było znaleźć prezentacje poświęcone impaktom o wysokich prędkościach, a także omówienia eksperymentów i wyników modelowań numerycznych, które mogą mieć znaczenie dla zrozumienia procesów geologicznych zachodzących we wnętrzu naszej planety oraz w strefach sejsmicznie aktywnych. Przedsięwzięcie wspólnie przygotowali pracownicy brytyjskiego Institute of Physics (IOP), francuskiego Commissariat à l'Énergie Atomique (CEA) oraz amerykańskiego Los Alamos National Laboratory (LANL).

30.05–2.06. European Association of Geoscientists and Engineers (EAGE), jedno z największych multidyscyplinarnych stowarzyszeń geologicznych, zrzeszające ponad 19 tys. członków na wszystkich kontynentach, co roku organizuje wielką konferencję i wystawę w jednej ze stolic europejskich. Tegoroczna 78th EAGE Conference & Exhibition odbyła się w Wiedniu. Głównym tematem była ropa naftowa. W sesjach referatowych i posterowych uczestniczyło ponad 5,5 tys. gości, którzy mogli się zapoznać z ponad tysiącem wystąpień. Około 300 wystawców przedstawiło swoje najnowsze osiągnięcia w dziedzinie geofizyki, geologii i inżynierii złóż ropy naftowej. Uczestnicy imprezy mogli podwyższyć własne kwalifikacje przez udział w warsztatach – do wyboru było ich 12. Sponsorami konferencji były koncerny: OMV, ExxonMobile, Saudi Aramco, Kuwait Petroleum Corporation i Shell.

31.05–4.06. Główne spotkanie grupy badawczej „Earthquake Geology and Seismic Hazards”, działającej w ramach International Union for Quaternary Science (INQUA), nosi nazwę PATA Days (od Paleoseismology, Active Tectonics, and Archeoseismology). Ma ono zwykle postać warsztatów terenowych. Odbywa się od siedmiu lat w regionach szczególnie interesujących dla specjalistów stosunkowo nowej dziedziny nauk o Ziemi jaką jest paleoseismologia, rozwijana głównie od lat 70. XX w.

w USA. W tym roku jako obiekt poglądowy wybrano ryft północnej Rio Grande, a bazę spotkania stanowiła miejscowość Crestone w stanie Colorado, położona w samym centrum tej niezwykle interesującej jednostki geologicznej.

1–3.06. Świetne tradycje francuskiej geotechniki kontynuuje współcześnie m.in. IFSTARR – Państwowy Instytut Badawczy Transportu, Planowania Przestrzennego i Rozwoju Sieci, w którego ramach działa GERS – Departament Geotechniki, Środowiska, Zagrożeń Naturalnych i Nauk o Ziemi. Jednostka ta wspólnie z International Society for Soil Mechanics and Geotechnical Engineering (ISSMGE) oraz French Geotechnical Society (CFMS) przygotowała trzecią już konferencję pt. „European Conference on Physical Modelling in Geotechnics – EUROFUGE”, która odbyła się w Nantes. Wielkim walorem tej lokalizacji była możliwość prezentacji supernowoczesnego zaplecza laboratoryjnego GERS – wirówki geotechnicznej, symulatora wstrząsów sejsmicznych, tunelu aerodynamicznego, basenu do symulacji falowania, laserowych urządzeń do pomiarów ścieralności nawierzchni i odporności na wibracje. Była to dobra ilustracja wykładów nt. fizycznych podstaw modelowania geotechnicznego, wygłoszonych przez specjalistów z krajów europejskich, Brazylii i Australii.

13–17.06. Zaplanowana z dużym rozmachem 8th International Siberian Early Career GeoScientists Conference odbyła się w akademickiej dzielnicy Nowosybirsk, zwanym Akademgorodkiem. Impreza adresowana do absolwentów oraz młodych naukowców miała na celu zachęcenie ich do pracy w niezwykle interesującym i wciąż nie do końca rozpoznany geologicznie regionie Federacji Rosyjskiej, jakim jest Syberia. Organizatorami były renomowane placówki badawcze: Instytut Geologii Naftowej i Geofizyki im. A.A. Trofimiuka, Instytut Geologii i Mineralogii im. V.S. Sobolewa oraz Uniwersytet Nowosybirski. W programie znalazły się referaty i postery obejmujące w zasadzie wszystkie działy nauk o Ziemi, ze szczególnym uwzględnieniem geologii naftowej i mineralogii złóż rudnych. Wycieczki terenowe pozwalały na zapoznanie się z geologią Altaju i problematyką płytkich badań geofizycznych w rejonie Nowosybirsk.

15–17.06. Wielce zasłużony Australasian Institute of Mining and Metallurgy (AusIMM), założony w 1893 r. w Australii, propaguje nowe podejście do złóż rud metali, które pozwoli na duże oszczędności w gospodarowaniu zasobami i znacznie efektywniejsze ich wykorzystanie. Jądro koncepcji stanowi równorzędny udział w rozpoznaniu złoża zarówno geologów, jak i metalurgów, którzy wprowadzają praktyczny aspekt do oceny parametrów ciała rudnego. Dziedzina wiedzy nazwana geometalurgią zyskuje uznanie przemysłu wydobywczego, o czym świadczą zainteresowanie konferencjami tematycznymi organizowanymi przez AusIMM. Trzecia z kolei – Geomet 2016, odbyła się w Perth (Western Australia) i zgromadziła przedstawicieli ponad 45 firm z 12 krajów, w tym gigantów takich jak Rio Tinto czy Anglo American.